

A FEHÉRTÓI REZERVÁTUM BIOLÓGIAI JELENTŐSÉGE

A fiatal, de erőteljes, dús lombosítú fává fejlődött magyar madártani tudományt a háború szélvihara kegyetlenül megtépázta. Petényi és Frivaldszky által elindított tudományt Herman Ottó emelte abba a magasságba, amely a magyar ornitológiának a világ első nemzetei között biztosított helyet. Csörgéy és Schenk Jakab igazgatása alatt virágkorát élte a Herman által alapított Madártani Intézet. A Kárpát medencében élő madárfaunát nemcsak felkutatták, de a nemzetgazdasági követelményeknek megfelelően felépítették a magyar gazdasági madártant és résztvettek a madárvonulás kérdéseinek munkájában.

A kiépített széleskörű megfigyelő hálózat nemcsak faunisztikai, nidológiai és fenológiai viszonyokról nyújtott adatokat, de ökológiai megfigyeléseikről is számot adtak. Az intézet kutatói a külső tudományos munkatársakkal az ország egész területét megfigyelésük alatt tartották. Hazánk nevezetes madárterületei: a Balaton, Kisbalaton, Velencei tó, Fertő tó, Hortobágy, Duna-Tisza közti mocsarak, Hanság, Mátra, Bükk, Alduna stb. a szakkutatók csaknem állandó megfigyelései alatt voltak. Világviszonylatban a negyediknek vezettük be a nemzetek között a madarak lábgyűrűs megjelölését. A magyar eredmények értékes adatokkal gazdagították a nemzetközi fenológiai tudományt.

A madárbiológiai kutatás nem hagyhatta figyelmen kívül a madár gazdasági szerepének tisztázását. A mező-, erdő-, hal-, és vadgazdaság megkívánta a madár hasznos vagy káros tevékenységének felderítését. A magyar madártani tudomány megalapozása után a Madártani Intézet főfeladatául tűzte ki, a madár táplálkozás vizsgálatát. A második világháború kitörése előtt sok tízezernyi köpet, széklet és gyomortartalom alapján több madárfajnak a szerepét sikerült tisztázni. A táplálkozásban fáradságos munkáját a háború tűz- és vérzivatarra a szó szoros értelmében elsöpörte, semmivé tette a szorgos kutatók nagyrészét. A Madártani Intézet kincseivel porig égett. Elhamvadt gyűjteménye, könyvtára. Herman Ottó emlékszóbjája, a publikálatlan kutatási eredményekkel együtt. A kutatók táborában sem volt sokkal kisebb a veszteség. Schenk Jakab az intézet igazgatója a háborús viszontagságok áldozata lett. Munkatársát, az intézet főadjunktusát, Vasvári Miklóst fasiszták pusztították el. A külső munkatársak vérvesztesége is jelentős volt.

A madár- és tojásgyűjteményeknek nagy tudományos értéket képviselő egy része magánkézben volt és jórészt feldolgozásra várt. Szerencsére a Természettudományi Múzeumnak 36 ezres börgyűjteménye átvészelte a háborút* és megmaradt a Pátkay Imre gazdag gyűjteménye is. Az általam begyűjtött fehértói anyag, mely az akkori Szeged Városi Múzeumban volt letét-

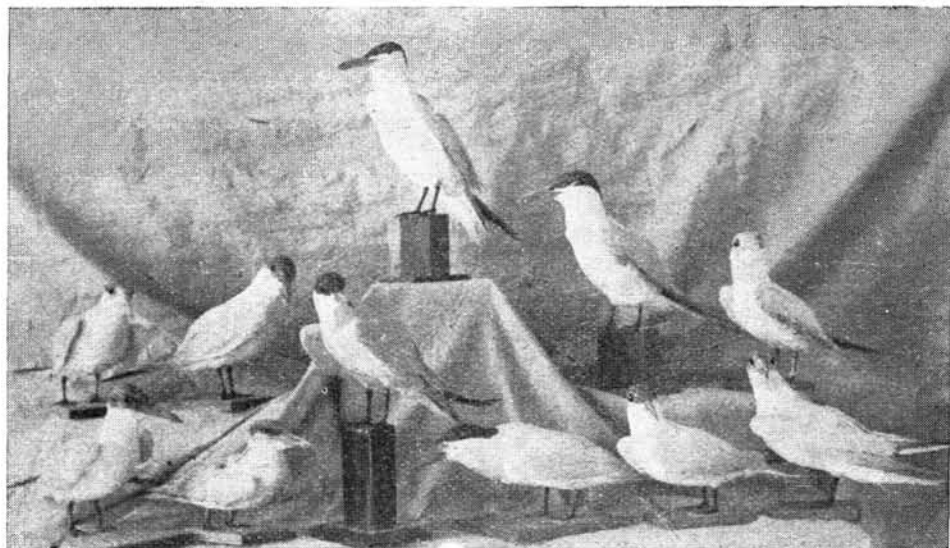
* A cikk írása óta, az 1956. októberi események következtében ez is teljesen megsemmisült.

ben cca 700 madárból, ezren felüli tojásból, fészekgyűjteményből, emlősökből, hüllőkből és több ezer rovarból állott, átvészelte a háborút, mindössze a fészekgyűjtemény pusztult el, melyre a mennyezet vakolata szakadt rá.

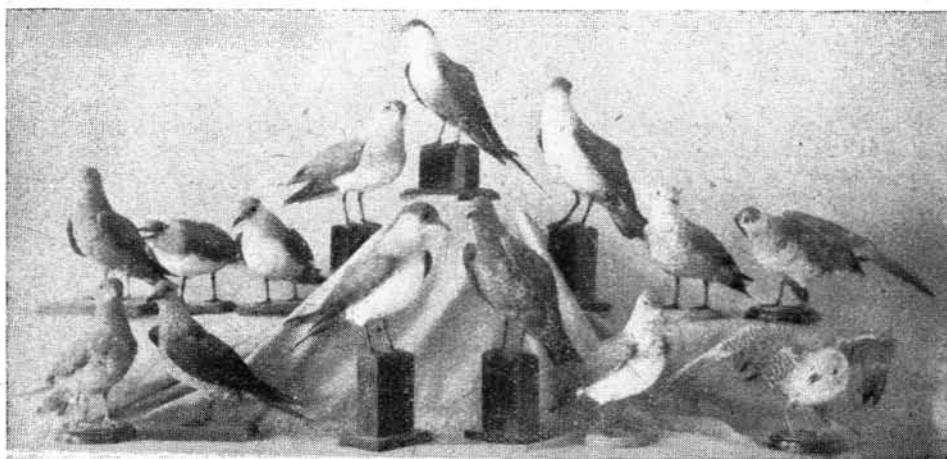
A felszabadulás után új életre kapott a madártani tudomány művelése. A pusztulás romjain elindult a munka. A megmaradt néhány idősebb kutató mellé új fiatal gárda szegődött és indult el a régi ösvények nyomain, hogy feltámasszák a világszerte elismert magyar ornitológiát és visszaszerezzék számára azt a csúcspozíciót, amit az elődök munkássága kivívott. A szocialista alkotó munka minden tudománytól — így a biológia kutatóktól is — megkívánja, hogy az elért kutatási eredmények a gyakorlati életben felhasználhatók legyenek és a nép javát szolgálják. A felszabadulás után a Madártani Intézet, mint a Növényvédelmi Kutató Intézet Madártani Osztálya kezdte meg működését. Az új elnevezés is feltűnteti azt a szoros és elválaszthatatlan kapcsolatot, amely a madártani kutatás és a növényvédelem között fennáll; szoros kapcsolatot tart fenn az Országos Természetvédelmi Tanáccsal, mely a magyar föld kincseit védi és gondozza.

A madárbiológiai kutatás mai iránya a szisztematikai, faunisztikai, morfológiai és fenológiai kutatások mellett az ökológiai vizsgálatokra helyezi a fősúlyt. Hazánkat, mint mezőgazdasági és gyümölcsstermelő országot, elsősorban a madarak haszna vagy kára érdekli. A biológiai egyensúly törvényének szigorú szemeltartásával javasolja egyes fajok ritkítását, illetve egyes fajok fokozott védelmét. Az ember ezen munkájának irányát a természetvédelem szempontjai szabják meg. A magyar madárbiológiai kutatás vizsgálódásai a magyar földnek minden fontosabb madárlakta területére kiterjednek. A magyar föld arculata századunk folyamán fokozottabb mértékben, napjainkban, egyre mélyrehatóbb változásoknak lett kitéve. Erdőirtás, víztelenítés, mezőgazdasági kultúrák terjedése átformálták az élők viszonyát, kapcsolatát. Cönózisok tűntek és tűnnek el, újak foglalják el helyüket. A biocönózis átalakulása különösen szembevető magyar földünk szikesein. Napjainkig a mezőgazdaságilag ki nem használható szikesek sajátosan szelektív élővilágot kötöttek magukhoz. A szikeseknek rizsföldekké és halgazdaságokká átalakítása felszabadulásunk óta egyre nagyobb méreteket ölt és egyre emelkedő irányt mutat. Ezen emberi beavatkozással a sziki világ egyre pusztul. Ennek az élővilágnak a megtartására létesült a fehértavi rezerváció, mely kiváltképpen alkalmas arra, hogy a magyar biológiai kutatásnak egyik fontos állomása legyen. Kissé különösnek tűnik, azonban mentegetőzés nélkül be kell vallanunk, hogy ez az egységesen összefüggő 3.000 holdnyi ősszikes egyedülálló biológiai értékeivel az utóbbi évtizedekig rejtve maradt kutatóink előtt. Kutatásaim a 30-as években indultak meg a Fehértavon és ennek nyomán figyelt fel a magyar ornitológia e terület madártani fontosságára. Az egyéni érdek világában, a kapitalista rendszerben csak nagy harcok árán és a tudomány fegyverével felvértezve sikerült a 3.000 holdas ősszikesnek 280 holdját ősi állapotában megőrizni, mint rezervátumot. A védett terület a felszabadulás után 500 holdra emelkedett.

Az eddigi kutatási eredményeknek általánosságban való ismertetésével kívánok rámutatni arra, hogy a biológusok kutatásai számára mily változatos és gazdag lehetőségek nyílnak meg a fehértavi rezervátumon. A szikes táj biológiai egységéhez szerencsésen társult a szikes medence egyharmadán 1932. évben létesített, Tiszavízzel táplált édes vizű halastó. Nem mondható azonban semmiképp sem kedvezőnek a terjeszkedésnek az a mértéke, amely a felszabadulás után

1. Fehértóról begyűjtött *Hydroprogne Tschegrava* csoport

2. Fehértavi *Stercorariusok* (*parasiticus et longicaudus*) csoportja

a szűkre szabott rezervátumon kívüli területet a halastó céljára teljes mértékben birtokba vette. A sós és édes vizek élővilágának egymás mellett élése bőséges vizsgálódási lehetőséget nyújt. Vizsgálhatók a táj-átalakítás okozta kölcsönhatás változások. Új táj-jelleggel bővült a szikes: a halgazdaság területén létesített fás-bokros ligettel, mely a madaraknak a Fehértavon eddig ismeretlen fajait vonzotta és kötötte magához.

»Ismerd meg hazádat« célkitűzés a kutatóktól azt kívánja, hogy elsősorban a tájban élő ember és táj egymásra gyakorolt kölcsönhatását vizsgálja. Ez a törekvés alakította ki hazánkban a táj-múzeumokat s így alakult Szegeden a Móra Ferenc Múzeumban a Fehértó élővilága kiállítás, mely negyedszázados gyűjtésem eredményeit mutatja be: közel ezres létszámban begyűjtött madarakat, emlősöket, tojásokat, rovar- és lepkegyűjteményt. Ezen anyagot díjtalanul bocsájtottam a népművelés szolgálatába. Korántsem szabad hinni, hogy a kiállítási anyag bemutatásával a Fehértó biológiai kutatása befejeződött. Eddigi szakkutatásaim eredményei hívták fel más szakmai kutatók figyelmét más irányú kutatómunka elindítására. Így alakult meg a Fehértói kutatók közössége, melynek hivatott tagjai a táj komplex felkutatását tűzték ki céljukul. Az Alföldi Tudományos Intézet égisze alatt megalakult kutató közösségben résztvettek a biológusokon kívül geográfusok, geológusok, hidrológusok, meteorológusok stb. A Fehértó-monográfia szépen induló munkája félbeszakadt, amint az Alföldi Tudományos Intézet megszűnt. A be nem fejeződött kutatások pedig várják az alkotó munkának új megindulását, annak lehetőségét.

A Fehértó biológiai fontosságát nemcsak a zoológiai, de botanikai kutatások is alátámasztják és igazolják. Nem kívánok a biológiai kutatások eredményeiről részletesen beszámolni, csak a zoológiai és botanika köréből egyes kiragadott eredményekre mutatok rá. Az összikes mocsár élővilágából többek között a madárvilág jelenti azt a speciális biológiai értéket, amely a Fehértavat az ország más hasonló jellegű területétől megkülönbözteti. Ornitológiai és botanikai szempontból a faunisztikai és florisztikai kutatást befejezettnek lehet tekinteni, azonban ez nem jelenti azt, hogy itt ezekben a tudományágakban a további biológiai vizsgálódások feleslegesek. Napjainkban is jelentkeznek újabb és újabb fajok, melyek a változó vízviszonyoknak kitett szeszélyes, kölcsönhatásaiban mozgó cönózis alakulásoknak következményei (hidrobiocönózis). Évről-évre változhatnak a fészkelési viszonyok, a vonulásokban változatos jelenségeket észlelhetünk stb.

A Fehértó növényvilágát többen kutatták (Csongor, Kárpáti, Timár stb.) A szikesek legjellemzőbb fajai a Fehértón úgyszólván kivétel nélkül díszlenek. Csongor Győző találta meg a tó vizében a hazánkban csak szórványosan előforduló, a tengerekre jellemző vízi növényt, a Najas marina-t, melyet madarak importálhattak a Fehértó vizébe. A Fehértó mikrofaunájával Gelei professzor és tanítványai (Szabados Margit, Stiller Jolán stb.) foglalkoztak. A halgazdaság létesítése után a zooplanchton világot a Halbiológiai Állomás kutatói is tanulmányozták (Szabó Zoltán). A rovarvilágot magam igyekeztem begyűjteni. Rovarok, lepkék, szitakötők, darazsak nagyszámban szerepelnek a Fehértó-gyűjteményben. Megemlítem, mint érdekességet az Anax epifiger-nek 1952. évi előfordulását. Ez a Marokkóban honos szitakötőfaj úgylátszik tenyészik a Fehértavon, mert az említett év nyarán több példányt figyeltem meg belőlük. A Fehértavi előfordulás második hazai észlelés. Az Apus cancriformes egyes tavaszokon milliárdnyi mennyiségben nyüzsög a tó vizében. Hazánkban első ízben a Fehértavon

tűnt fel a fotobaktériummal fertőzött árvaszűnyog. Ezen monofág baktérium a Chyromidák egyes fajait támadja meg. Külföldi irodalomban a jelenséget egyes sós vizek jellemzőjeként emlegetik. A Fehértavon két esetben világító gilisztát találtam. Feltehető, hogy ugyanazon fotobaktérium okozza a jelenséget, mely a Chyromidákat és vízben élő lárváit is megbetegíti.

A Természettudományi Múzeum kutatói a mediterrán zónára jellemző lepkefajokra bukkantak. Nevezetes állata a Fehértónak a *Lacerta taurica* (a tó a homok és lösz érintkezési vonalában terül el). Gallé madárürüléken mutatott ki zuzmófajokat, amely az irodalomban csak néhány esetben bizonyított. E néhány eredmény megemlítésével csak arra a változatos élővilágra kívántam rámutatni, amely azt igazolja, hogy a Fehértó a biológus kutató, de más szakmai kutatók részére is széleskörű kutatási lehetőségeket nyújt.

Mint említettem, a fehértói rezervátum egyik legjellemzőbb értékét ornifaunája biztosítja. Éppen ezért a madárvilágára kívánok faunisztikai szempontból utalni. Apróbb részletekre itt sem térek ki, a mocsárvilág egységéből csak általánosságban ragadok ki fejezeteket. A fészkelőfajok mellett a vonulókból csak a legjellemzőbbeket említem, az ökológiai vonatkozásokat is csak általánosságban érintem. A Fehértói-rezervátum mocsár jellegénél fogva elsősorban a Limicola fajoknak nyújt életfenntartási lehetőséget. A jellemző fészkelők is ezen rendből kerülnek ki. 25 évi megfigyeléseim idején a fehértói tájban 245 madárfajt észleltem, amelyből a fehértói gyűjteménybe 219 fajt sikerült begyűjtenem. (Egy példányban előkerült *Terekia cinerea* a háború idején, idegen gyűjteményben pusztult el.) 62 fajnak bizonyított fészkelését mutattam ki, míg 9 fajt, mint valószínű fészkelőt tartok nyilván.

Az alábbiakban a *Fehértó fészkelőit* sorolom fel, a következő jelzésekkel: ritka fészkelő +, szórványos fészkelő ++, rendszeres fészkelő +++.

Recurvirostra avocetta +++; *Himantopus himantopus* +++; *Charadrius alexandrinus* +++; *Tringa totanus* +++; *Tringa stagnatilis* +; *Chlidonias nigra* ++; *Chlidonias leucopareia* +; *Glareola pratincola* +; *Sterna hirundo* +++; *Sterna albifrons* +++; *Vanellus vanellus* +++; *Limosa limosa* ++; *Larus ridibundus* +++; *Larus melanocephalus* +++; *Anser cinereus* ++; *Anas platyrhynchos* +++; *Anas strepera* +++; *Anas querquedula* +++; *Anas acuta* +++; *Spatula clypeata* +++; *Nyroca ferina* ++; *Nyroca nyroca* +++; *Podiceps cristata* +++; *Podiceps nigricollis* +++; *Podiceps ruficollis* +++; *Fulica atra* +++; *Gallinula chloropus* +++; *Porzana porzana* +; *Porzana parva* ++; *Ardea purpurea* +++; *Ixobrychus minutus* +++; *Buteo stellaris* +++; *Circus aeruginosus* +++; *Tyto alba* +; *Athene noctua* ++; *Corvus corone* ++; *Pica pica* ++; *Turtur turtur* +++; *Upupa epops* +++; *Sturnus vulgaris* ++; *Oriolus oriolus* ++; *Passer domesticus* +++; *Passer montanus* +++; *Emberiza schoeniclus* +++; *Alauda arvensis* +++; *Galerida cristata* +; *Oenanthe oenanthe* ++; *Hirundo rustica* +++; *Motacilla flava* +++; *Motacilla alba* +++; *Remis pendulinus* +++; *Lanius minor* ++; *Lanius collurio* +++; *Acrocephalus arundinaceus* +++; *Acrocephalus scirpaceus* +++; *Acrocephalus schoenobenus* +++; *Sylvia communis* ++; *Sylvia nisoria* +; *Luscinola cyanecula* sv. +; *Locustella luscinioides* ++; *Cuculus canorus* +++; *Perdix perdix* ++.

Valószínű fészkelők: *Luscinola melanopogon*, *Pratincola rubetra*, *Chlidonias leucoptera*, *Podiceps griseigena*, *Anser albifrons*, *Panurus biarmicus*, *Motacilla melanocephala*, *Rallus aquaticus*, *Oxyura leucocephala*.

A csapadék vízzel táplált szikesen a fészkelések a vízellátottságtól nagymértékben függenek. Bóvízű években a mélyvízű fészkelők is megtelepednek, míg száraz nyarakon a mocsári fészkelők jutnak túlsúlyba.

Nagy biológiai jelentőséget biztosít a rezervátumnak szerencsés földrajzi elhelyezkedése. A Tisza mentén vonuló madártömegeknek rendszeres megszálló

helye. Vonulás idején, főleg őszi vonuláskor, változatos madárvilág népesíti be a rezervátumot. A rendszeres átvonulók mellett vannak szórványosan, illetve ritkábban jelentkezők. Még nyári időkben is gyakran megfordulnak az északibb és déli tájak kóborlói. Egyes teleken észak vendégei találják meg áttelelési lehetőségüket.

Vonuló fajok közül meg kell említenem azt a néhány fajt, amely részben tömegénél, részben megjelenésénél fogva hazánkban csaknem kizárólag a fehér-tói rezervátumra jellemző. A Numenius phaeopus március második felétől május elejéig sok tízezres tömegben halad keresztül. Mezőgazdasági táblákról táplálkozik, gazdasági jelentőségük felderítése a Madártani Intézet kutatóinak részvételével most folyik. Az Arquatius faj ősszel sokasodik össze. Gazdasági jelentőségük hasznosságuknál fogva figyelemre méltó. Érdeklődésre tart számot a Limicola platyrinchia. Ebből a fajból a Fertő-tavon került elő 1895-ben az első példány. 40 évvel később, 1935-ben a fehér-tói rezervátumon észleltem második megjelenését; ettől kezdve számára alkalmas víz és sárviszonyok mellett gyakorta jelentkezik. A Fehértavon kívül még Sárszentágotán észlelték. A hatalmas termetű csérfaj, a Hydroprogne tschegrava a Velencei tóró 1890. évi első előfordulása után lett ismert. Ez a madár a Fehértónak kisszámú, de rendszeres átvonulója. Gyakran nyári kóborló. A hazánkban ritkán megjelenő Stercorariusok mindhárom faja ismert a rezervátumon. A S. parasiticus többed-magával csaknem minden évben, a longicaudus 5 ízben, míg a S. pomarinus csak egyszer volt megfigyelhető. Legkorábbi stercorarius megjelenés jún. 21, legkésőbbi szept. 25.

A fehér-tói gyűjteményben több olyan faj van, mely országos viszonylatban egyedüli példány. Ilyen a Podiceps auritus, Larus hyperboreus. (Két magyar L. hyperboreus a Madártani Intézettel együtt elhamvadt.)

Az alábbiakban a rezervátum *ritkábban megjelenő madarait* sorolom fel, feltüntetve előfordulási adataikat. (A többször előfordulóknál a két szélső megjelenési időt).

Charadrius hyaticula tundrae V. 16. (Egyetlen magyar tundrae alfaj); Larus canus major XII. 6. (Egyetlen magyar hazai alfaj); Larus argentatus michahellesii (további megfigyelési adatok gyűjtés alatt); Prunella modularis IV. 14., II. 5.; Carduelis flavirostris (9 alkalommal) XII. 9.; III. 9.; Plectrophenax nivalis XI. 19.; XII. 6.; Eremophila alpestris (egy télen) XII. 26.; III. 15.; Motacilla flava Feldegyi (egy előfordulás) VI. 12.; Motacilla cinerea (4 alkalommal) IX. 17.; XI. 2.; Buteo rufinus X. 12.; Circus pygargus (2 alk.); VIII. 10.; IV. 24.; Cygnus cygnus (4 alk.); X. 23.; II. 18.; Branta ruficollis (3 alk.); XI. 8.; XII. 16.; Pelecanus onocrotalus (2 alk.); V. 5.; VIII. 20.; Podiceps auritus (2 alk.); XI. 9.; XII. 7.; Arenaria interpres (11 alk.); V. 22.; VI. 5.; VIII. 21.; X. 23.; Calidris canutus (5 alk.); IX. 4—IX. 22.; Crocethia alba (8 alk.); IX. 5.; IX. 23.; Phalaropus fulicarius (1 alk.); V. 10.; Haematopus ostralegus (3 alk.); VI. 7.; VIII. 28.; IX. 7.; Limosa lapponica (8 alk.); VII. 22.; IX. 21.; Numenius tenuirostris (9 alk.); VII. 6.; I. 18.; Larus hyperboreus (1 alk.); I. 5.; Rissa tridactyla (7 alk.); XI. 5.; XII. 7.; Terekia cinerea (1 alk.); IX. 15.

1937. óta rendszeres madárjelölést folytatunk. Több ezer gyűrűt tettünk 50 faj csüdjére. Legtömegesebben a Larus ridibundust és a Sterna hirundot jelöltük. 9 fajról kaptunk visszajelentést, Larus ridibundusról 44-et. Szovjet, svéd, német és cseh gyűrűvel és más hazai tájon végzett jelöléssel 12 faj került elő a rezervátumon.

A kert, erdő és mező madaraihoz hasonlóan megindult a kutatás a mocsári madarak gazdasági, elsősorban mező- és halgazdasági szerepére vonatkozólag. A nagyobb mennyiségben és jelentős tömegben fészkelő és hozzánk érkező fa-

jok gazdasági szerepének tisztázása van előtérben (ludak, récék, gojzerek, cankók stb.). Numeniusok (gojzerek) ily irányú vizsgálata, mint akadémiai téma, feldolgozás alatt van.

Az elmondottakat összegezve a Fehértói-rezervátum biológiai jelentőségét az alábbiakban jelölhetjük meg:

1. Hazánknak a Fertő tó után legnagyobb összefüggő szikes tava.
2. A Tisza mentén a madarak vonulási útjába esik.
3. Gazdag és csak erre a területre jellegzetes állat- és növényvilágot köt magához.
4. Más kultúrtájakkal kapcsolódva (halgazdaság, ligetek, bokrosok) a fajgazdaság jelentősen emelkedett.
5. A biológiai szakkutatás minden ágában igen kedvező lehetőségeket nyújt.

Beretzk Péter

DIE BEDEUTUNG DES FEHÉRTÓER NATURSCHUTZGEBIETES FÜR DIE BIOLOGISCHE FORSCHUNG

Unter den praktischen Wissenschaften hat die ungarische Ornithologie von den Verheerungen des Weltkrieges wohl am meisten gelitten. Ihre Hochburg, das von Ottó Herman gegründete Ornithologische Institut (*Madártani Intézet*) wurde mit seiner Sammlung, seiner Bibliothek und mit dem grössten Teil seines Forschungsmaterials durch eine Feuersbrunst vernichtet. Viele von seinen inneren und äusseren Mitarbeitern, vor allem der Direktor des Instituts, Jakob Schenk sind dem Kriege zum Opfer gefallen. Das Beobachtungsnetz hat sich aufgelöst. Das wissenschaftliche Material in den privaten und den öffentlichen Sammlungen ist zum grossen Teil zugrunde gegangen, einige bedeutendere Sammlungen haben sich doch erhalten, so unter anderem auch die in wissenschaftlicher Hinsicht sehr wertvolle, Beretzksche Fehértóer Vogelsammlung.

Auf den alten Grundlagen hat sich eine neue Forschergarde an die Arbeit gemacht. Das Ornithologische Institut, das sich vor allem die Lösung von praktischen Aufgaben zum Ziele steckte, nahm als eine besondere Klasse des Forschungsinstitutes für Pflanzenschutz (*Növényvédelmi Kutató Intézet*) von neuem seine Wirksamkeit auf. Dann hat sich eine innige Verbindung auch mit dem Landesrat für Naturschutz (*Országos Természetvédelmi Tanács*) herausgebildet, wodurch die Möglichkeit der biologischen Forschungen in den Schutzgebieten gesichert wurde.

Das Fehértóer Schutzgebiet soll die ursprüngliche Lebewelt der ungarländischen Sodaböden erhalten. Am merkwürdigsten ist wohl seine Vogelwelt, aber eigentümliche und schon jetzt als bedeutungsvoll geltende Ergebnisse brachte uns auch seine noch nicht vollständig erforschte Mikrofauna und seine Flora, desgleichen seine Schmetterlings- und Insektenwelt.

Verfasser hat von den beobachteten 245 Vogelarten in ungefähr 1000 Exemplaren 219 Arten eingesammelt und von 62 Arten auch die Eier, dann auch die hier vorkommenden Säugetiere und Reptilien aufgespürt. Eine Insekten- und Schmetterlingsammlung ergänzt noch die Ergebnisse der Erforschung dieses Naturschutzgebietes. Diese Sammlung, die von dem Verfasser dem Szegeder Móra Ferenc Museum geschenkt wurde, bildet die Grundlage der Diorama-Ausstellung: »Lebewelt des Fehértó«.

Verfasser fasst die Bedeutung des Fehértó (d. h. »Weissensee«) für biologische Forschungen in folgenden Punkten zusammen:

1. Fehértó ist nach dem Neusiedlersee der grösste See auf den Sodaböden unseres Vaterlandes.

2. Er fällt entlang der Theiss in den Strich der Zugvögel.
3. Er bindet eine reiche, nur für dieses Gebiet charakteristische Tier- und Pflanzenwelt an sich.
4. Da in dem Fehértó inzwischen eine Fischwirtschaft eingerichtet wurde und zu dem eigentliche Seegebiet noch Auen und Buschland als Schutzgebiet hinzugefügt werden, hat sich der Artenreichtum dieses Gebietes wesentlich erhöht.
5. Er bietet alle Zweige der biologischen Fach-Forschung günstige Möglichkeiten.

P. Beretzka